

ДОРОЖНІ УМОВИ ТА БЕЗПЕКА РУХУ

УДК 625.7/.8

Резник В.М., к.т.н., Вознюк А.Б.

Дудник Н.М., Титенко О.Г.

ДІЙОВА ПРОГРАМА ПОКРАЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ НА ДОРОГАХ, ВУЛИЦЯХ ТА ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕЇЗДАХ УКРАЇНИ У 2008–2012 РОКАХ

Анотація. Аналіз минулої та створення нової програми покращення безпеки дорожнього руху на дорогах, вулицях та залізничних переїздах України.

Ключові слова: ДТП, безпека дорожнього руху, водій.

Аннотация. Анализ прошлой и создание новой программы улучшения безопасности дорожного движения на дорогах, улицах и железнодорожных переездах Украины.

Ключевые слова: ДТП, безопасность дорожного движения, водитель.

Abstract. Analysis of the past and creating new programs to improve road safety on the roads, streets and crossings of Ukraine.

Keywords: accidents, traffic safety, driver.

Одночасно з пропозиціями авторів розглядаються положення аналогічної ПРОГРАМИ, розробленої Департаментом Державтоінспекції МВС України.

У першому розділі проекту ПРОГРАМИ автори проводять дуже стислий аналіз попередніх аналогічних цільових Програм з безпеки дорожнього руху 1998 року та 2003 року і приходять до висновку, який, м'яко кажучи, описали неправдиво. Замість слів: “жодна з програм не досягла заявлених цілей” слід писати: “жодна з програм не передбачалась до виконання – це були пусті аркуші паперу”. Слід відмітити, що попередні програми, як належить, пройшли

тяжкий шлях погодження з відповідними відомствами. У розпорядженні Кабінету міністрів України цим відомствам належало розроблення регіональних програм **і виконання запланованих заходів**.

Посилання на “брак коштів”, як основну причину невиконання заходів програм, говорить про низьку кваліфікацію і відсутність професіональних навичок авторів щодо **організації і здійснення контролю виконання**.

Автори ПРОГРАМИ визнають, що виконання вимог Закону України “Про дорожній рух” ніхто у повній мірі не контролював: ні Верховна Рада, ні Мінтранс України, ні Держбуд України, ні МВС України і, навіть, ні Державтоінспекція, яка взяла на себе (у Положенні) обов’язки державного органу з безпеки дорожнього руху (БДР).

Посилання на “брак коштів” на безпеку дорожнього руху не відповідає дійсному стану речей.

Можливо, автори не знали і не знають, що для здійснення наступних дійових заходів не потрібні додаткові кошти:

- вивчення Правил руху пішоходів на всіх підприємствах, установах, організаціях, а також в усіх навчальних закладах, особливо у школах і дитячих садках (вимога Закону України “Про дорожній рух”);
- постійний контроль виконання Законів України у сфері безпеки дорожнього руху, Правил дорожнього руху, ДБН, ДСТУ, ВБН, СОУ, ТУ, рекомендацій, норм та інших чинних нормативних документів (вимога Закону України “Про дорожній рух”);
- коригування згідно з основними положеннями Конвенції про дорожній рух (з урахуванням змін з 1968 року) Правил дорожнього руху (далі – Правил), створення умов, за яких порушник Правил буде нести суттєву матеріальну відповідальність;
- докорінно змінити, як такі що не відповідають вимогам часу, систему підготовки водіїв, здачі Правил, а також порядок оцінки уміння майбутнім водієм безпечно управляти дорожнім транспортним засобом (далі – ТЗ) у темну пору доби та в несприятливих погодних умовах;
- постійно інформувати населення через ЗМІ про аварійність на дорогах, вулицях, залізничних переїздах (вимога Закону України “Про дорожній

рух”)), проводити експертизу (повний аналіз) обставин **виникнення** типових ДТП, показ відкритих судових процесів про ДТП(із колегією присяжних – водіїв);

- розробити нову систему підготовки співробітників Державтоінспекції усіх рівнів, викладачів, вчителів Правил дорожнього руху, вчителів-майстрів керування ТЗ, спеціалістів з організації дорожнього руху у містах, контролерів стану ТЗ.

У передмові до проекту ПРОГРАМИ не проведений аналіз ДТП за часом їх скоєння (у світлу і темну пору доби), за причинно-наслідковими факторами з урахуванням положень Законів України, Правил дорожнього руху та інших нормативних документів (далі – НД), не визначений перелік нормативних документів, які необхідно розробити

За передмовою до ПРОГРАМИ виникає відчуття, що над проблемою безпеки дорожнього руху на дорогах, вулицях та залізничних переїздах України працюють виключно спеціалісти Державтоінспекції. Відсутній аналіз результатів роботи проектно-конструкторських та науково-дослідних установ з питань безпеки дорожнього руху: НДЦ БДР, ДерждорНДІ, Національного транспортного університету, Укрдіпродору, Укрдортехнології та інших. Слід відмітити, що за останні 10 років в Україні не відбувались загальнодержавні семінари, конференції, наради з проблеми БР.

Автори проекту ПРОГРАМИ помилково пропонують доручати самим учасникам системи ВАД (водій – автомобіль – дорога) розроблення НД, змін до них: погоджені і затверджені документи не призведуть до поліпшення умов безпеки дорожнього руху – ніхто не прийме рішення, яке буде утруднювати їх подальшу діяльність.

На наш погляд, до основних пріоритетів вирішення проблеми можна віднести лише два:

1) Створення окремого державного органу з забезпечення БДР (бюро, комітету, відділення тощо).

2) Дійовий жорсткий **Контроль** виконання вимог чинних законів, правил, норм та інших нормативних документів, положень затвердженої ПРОГРАМИ.

У першу чергу слід виправити заходи, на які за останні 10 років співробітники Державтоінспекції давали погодження, що розцінювалось як дозвіл, на:

- будівництво АЗС у небезпечних місцях;
- встановлення в активній частині поля зору водіїв гігантських розмірів яскравої реклами, яка відвертає увагу водіїв від дорожньої обстановки;
- розташування кіосків, будок, палаток, інших торгових об'єктів у місцях, де вони закривають видимість;
- паркування автомобілів на тротуарі та у місцях де зупинка заборонена;
- переведення частини залізничних переїздів із шлагбаумом на переїзди без шлагбаума.

Стратегічна ціль у ПРОГРАМІ повинна бути одна: зменшення аварійності на вулицях, дорогах, залізничних переїздах, забезпечення здоров'я і життя людей – учасників дорожнього руху.

Пропозиції:

- збільшити відсоток відрахувань на безпеку дорожнього руху з вартості палива і мастила, включивши його до місцевих бюджетів (до 20 %).
- перегляд положення щодо обов'язкового страхування третіх осіб при ДТП.
- обов'язкове вивчення з подальшим здаванням іспитів з Правил руху пішоходів у всіх вищих та середніх навчальних закладах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Державна програма забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003–2007 роки*, Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 29.01.2003 р. № 56-р.
2. *Закон України “Про дорожній рух”* від 30.06.1993 р. № 3353-ХІІ.
3. *Конвенція о дорожном движении* (Вена, 8 ноября 1968 года) (с поправками от 3 марта 1993 года).
4. *Правила дорожнього руху*, редакція від 08.10.2008 р.